

Mededeling aan de raad

Van	:	Burgemeester en wethouders
Datum B&W	:	6 mei 2026
Onderwerp	:	stand van zaken taalnota Stellingwerfs en Fries; patstelling
Portefeuillehouder	:	Jelke Nijboer
Domein	:	Samenleving

Kennis te nemen van

De stand van zaken van de integrale taalnota Stellingwerfs en Fries en met name de patstelling die nu ontstaan is door de ingenomen positie van de provincie Friesland in relatie tot het onderwijs.

Inleiding

In uw vergadering van 26 november 2025 heeft u besloten om te komen tot het vaststellen van een integrale taalnota Stellingwerfs en Fries. Dit heeft u besloten aan de hand van de startnotitie 'Hoe verder na Fansels Frysk'. Belangrijk in uw besluit is het verwoorde compromis met de provincie over ons taalbeleid:

We voeren actief meertalig taalbeleid waarin er ruimte is voor het Stellingwerfs en het Fries, we streven naar het aansluiten in het traject Mei-inoar met gelijke en gelijkwaardige ruimte voor onze talen uitgaande van waar deze talen vanouds gesproken worden, volgens de beleidslijn:

- Fries met een beetje Stellingwerfs boven de Tjonger.
- Stellingwerfs met een beetje Fries beneden de Tjonger.

In een bestuurlijk overleg met de provincie op 17 maart 2026 blijkt dat dit compromis toch niet wordt ondersteund door de provincie. We kunnen daarom niet verder met de huidige concept nota en voor het onderdeel onderwijs in een patstelling beland. Daarom bespreken we dit onderwerp graag in de raad.

Kernboodschap

De taalnota is in concept bijna af. Een klankbordgroep van uw raad heeft het proces en de inhoud van het tot stand komen van de nota begeleid. Centraal in de nota is het bereikte compromis met de provincie over het taalbeleid en met name het hanteren van de taalgrens, de Tjonger.

Dit is benoemd en uitgewerkt op een aantal domeinen, onder andere op het domein onderwijs. Verwezen wordt naar de bijlage.

Het onderwerp onderwijs is een belangrijk punt in ons taalbeleid. Dat is benadrukt in de startnotitie en wordt benadrukt in de concept nota. Het is met name van belang dat het mogelijk is om het onderwijs in het Stellingwerfs onder de Tjonger een gelijkwaardige positie te kunnen geven als het Fries boven de Tjonger.

Vanuit het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs kwamen in januari 2026 signalen over de handhaving van de kerndoelen Fries in het onderwijs. Die signalen wezen erop dat de kerndoelen Fries in de gehele gemeente Ooststellingwerf onverminderd zouden gaan gelden en dat er door de onderwijsinspectie ook in die zin op gecontroleerd zou worden.

Hierover is, mede op verzoek van de klankbordgroep uit uw raad, een gesprek geweest met de provincie Friesland op 17 maart 2026. In dat gesprek is door de gedeputeerde duidelijk gemaakt dat de kerndoelen in de gehele gemeente gaan gelden en dat er ook geen ontheffing mogelijk is. Hiermee is het fundament van de concept taalnota ondergraven. Het compromis over het taalbeleid blijkt niet te bestaan.

Uw raad heeft besloten tot het schrijven van een taalnota in het licht van het compromis met het hanteren van de taalgrens de Tjonger. Nu dit compromis niet daadwerkelijk wordt gesteund door de provincie ligt er een concept taalnota die niet uitgevoerd kan worden zoals uw raad dat graag ziet. Hiermee is een patstelling bereikt.

Het is jammer te moeten constateren dat we, tegen wil en dank, in deze situatie zijn beland. We zijn behoorlijk op streek met de concept-taalnota en we geven u in overweging om het huidige concept af te maken. Het is jammer om hier het spreekwoordelijke kind met het badwater weg te gooien. Het onderdeel

onderwijs is wat ons betreft nog steeds van belang is, maar zal dan een ander tijdstraject kennen, dan de rest van de concept-nota. We adviseren om wel vast te houden aan de visie over het onderwijs zoals dat beschreven is in de concept-taalnota. Vanuit de bovenschoolse directies in het PO en VO is ook te kennen gegeven dat zij het belangrijk vinden dat we hierin gezamenlijk optrekken. Dat blijven we doen.

Er is tussen primair onderwijs en voortgezet onderwijs op 21 mei aanstaande een overleg met de provincie over de kerndoelen en de beleidsregels die daarvoor opgesteld worden. Hierover ontvangt u een terugkoppeling die als bijlage nog zal worden toegevoegd aan deze mededeling.

Vervolg

Aan de agendacommissie van de raad wordt verzocht om deze mededeling inclusief bijgaande stukken als discussiestuk op de agenda te plaatsen van commissie samenleving van mei 2026.

Bijlagen

1. Concept taalnota Stellingwerfs en Fries, versie 2 april met financiële bijlage
2. Brief van ons college aan Gedeputeerde Staten van Friesland over het gesprek met de gedeputeerde op 17 maart 2026